

ničitev cilja, so podrobno opredeljena. *Integralni pristop* izvajanja plana pa je nujno vodilo k začrtanemu cilju.

Integracija je geografsko začrtana tako, da zajame zavarovana območja v vsej Evropi in vzpostavi prehode in povezave med posameznimi naravnimi parki (program pokriva 4,4 milijone kvadratnih kilometrov brez evropskega ozemlja Rusije, Turčije in Cipra); plansko posega v ključne sektorje družbenega delovanja (gozdarstvo, kmetijstvo, turizem, transport, energetika in industrija), organizacijsko zajame različne vrste zavarovanih območij (kategorije IUCN od I-VI). Tako se v sistemu vključijo: mreža med seboj povezanih zavarovanih območij, ostala obsežna območja naravnih ali polnaravnih ekosistemov, območja z izjemnimi krajinskimi vrednotami in vitalne populacije v evropskem merilu ogroženih vrst. V obmorskih pokrajinah se program zavzema za vzpostavitev sistema morskih zavarovanih območij. Posamezne države imajo različne probleme pri aplikaciji varstva. Prednostne naloge tudi to upoštevajo. Nove politične situacije v Srednji in Vzhodni Evropi, ki spodbujajo npr. privatizacijo in prerazporeditev zemljišč, ne smejo ogrozati niti zmanjšati obsega zavarovanih območij, zato so v programu predlagani nekateri konkretni ukrepi in sodelovanje strokovnjakov (izmenjave). Za upravljanje zavarovanih območij so opredeljena načela, po katerih se morajo ravnati države, da bodo z učinkovito zakonodajo in institucijami lahko načrtovale in upravljale zavarovana območja. Tako mora vsako zavarovano območje imeti načrt upravljanja in usposobljene kadre z zadostnimi izkušnjami in znanjem za izvajanje načrta. V programu je posebej poudarjeno, da je brez sodelovanja lokalnega prebivalstva, širše javnosti in vladne podpore malo možnosti za uspeh. Sofijska konferenca evropskih ministrov za okolje 25. in 27. oktobra mora sprejeti načela in priporočila tega dokumenta in podpreti njihovo izvajanje.

Program je bil napisan v angleščini (publikacija ima 150 strani), preveden pa je tudi v francoščino, španščino in nemščino. V slovenščini obstaja samo povzetek (splošna verzija), vendar je v pripravi izid celotnega teksta. Na letnem posvetu FNNPE septembra 1995 na Bledu so bili predstavljeni že prvi delovni začetki na nekaterih izmed prednostnih projektov. Glede na to, da imamo koordinatorja izvajanja programa v Sloveniji (A. Sovinc), so dane možnosti, da bo tudi Slovenija aktivno nadaljevala začeto delo na mednarodni ravni, kot tudi poskrbela za zavarovana območja. V programu je predvideno, da se na naslednjem svetovnem kongresu o parkih (leta 2002) predstavijo rezultati njegovega praktičnega uresničevanja. Zato imamo lepo priložnost, da s slovenskimi primeri pri izvajanju programa pokažemo svetovni javnosti, da so naša zavarovana območja res *zaživeła*.

Primer iz Programa za zavarovana območja: Južna Evropa in Sredozemsko morje

1) Stanje: problemni varstva, ogroženost in obstoječa

zavarovana območja, programi ter zakonski dokumenti, ki to območje vključujejo v izvajanje.

2) Potrebne aktivnosti in ukrepi (priporočila)

a) zavarovana območja naj postanejo predeli revitalizacije ruralnega gospodarjenja (prednostni projekt št. 9)

b) izboljšati status zavarovanih območij in premostiti prepad med zakonodajo in izvajanjem zakonskih določil

c) razširiti in izboljšati upravljanje določenih habitatov in ogroženih živalskih in rastlinskih vrst

d) razširiti in izboljšati morská in obalna zavarovana območja v Mediteranu

e) vzpostaviti sistem usposabljanja kadrov iz sredozemskih zavarovanih območij (prednostni projekt št. 10)

f) oblikovati neformalno mrežo povezovanja med upravljalci zavarovanih območij

g) ozaveščati ljudi, da se zavejo potrebe po varstvu in ga podprejo.

Gordana Beltram

FALCO, REVILJA ZA ORNITOLOGIJO, NARAVOSLOVJE IN NARAVOVARSTVO, ŠTEVILKA 9

Izdajatelj: Ornitološko društvo Ixobrychus, Koper

Ko smo že skoraj pozabili, da primorsko ornitološko društvo Ixobrychus izdaja tudi svoje glasilo (zadnja številka Falca, je izšla leta 1989), nas je v začetku leta 1995 presenetil izid številke 9. Po vsebini je podobna predhodnim (glavnino tvorijo ornitološki in naravovarstveni članki z aktualno vsebino), po obliki pa je zelo napredovala. To morate videti. Falco lahko sedaj, po estetski plati, postavimo ob bok katerikoli tuji ornitološki reviji.

Po uvodniku, v katerem nam urednik I. Škornik na kratko oriše zgodovino društva Ixobrychus od leta 1983 do danes, se vsebina revije v grobem razdeli na štiri večje sklope. Prvi sklop sestavljajo avtorski članki: Prispevek k poznavanju redkih in manj znanih ptic istrske Slovenije (M. Gjerkeš), Prezimovanje velikega kormorana *Phalacrocorax carbo* na Slovenski obali (I. Škornik), Pojavljanje sredozemskega viharika *Puffinus puffinus* na Slovenski obali (T. Makovec) in Prehranjevalne navade velike uharice *Bubo bubo* na Kraškem robu (L. Lipej). Torej štirje izvorni prispevki priznanih slovenskih poznavalcev ptic in njihovega življenja.

Drugi sklop so avtorski članki, prevodi in priredbe na temo varstva narave: Ogroženost dvoživk v Slovenskem primorju (K. Pobiljšaj), Črni trg z živalmi (M. Kolarič - Kohn) in Ponovno odkritje madagaskarskega kačarja *Eutriorchis astur* (L. Lipej).

Tretji sklop tvorijo kratke zanimivosti o opazovanju vranjeka (M. Vogrin) in triprstega galeba (K. Kravos) na Slovenski obali ter navodila za ureditev osteološke biološke zbirke (S. Polak).

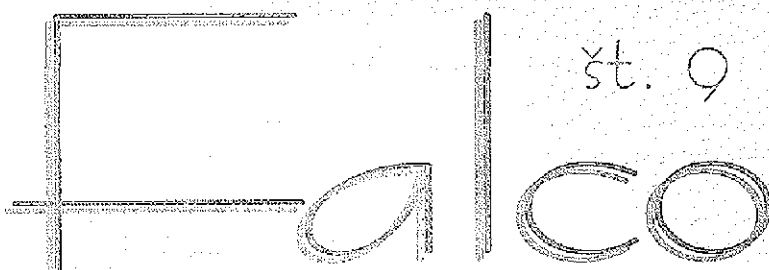
Četrta, zadnji sklop sestavljajo informacije o izletih, posvetih, simpozijih, konferencah, razstavah, prireditvah in novih knjigah. Sklop in tudi celo revijo zaključuje foto dokument in navodila avtorjem za pripravo člankov v reviji Falco.

Vsaka revija, še posebej pa taka, katere ciljna populacija so v prvi vrsti strokovni krogi, mora iz-


kazovati kvaliteto predvsem po vsebinski plati. Po pregledu avtorskih člankov lahko mirno zapišem, da je ta stran revije na visokem nivoju. V prispevkih je nešteto podatkov, ki nam razkrivajo še nepoznane skrivnosti narave v Slovenskem primorju. Angleški povzetki pa omogočajo, da se z njimi seznanijo tudi tujci.

Ob zaključku naj dodam le to (bolj v vzpodbudo kakor za kritiko): nadejam se, da bo novi Falco izšel v kratkem.

Davorin Tome



Revija za ornitologijo, naravoslovje in naravovarstvo




Prispevek k poznavanju redkih in manj znanih ptic istrske Slovenije
A contribution to the knowledge of the new and rare birds in istrian Slovenia

Prezimovanje velikega kormorana *Phalacrocorax carbo* na slovenski obali
Wintering of the Cormorant *Phalacrocorax carbo* on the Slovenian coast

Pojavljanje sredozemskega viharника *Puffinus yelkouan* na slovenski obali
Occurring of the Mediterranean Shearwater *Puffinus yelkouan* on the Slovenian coast

Prehranjevalne navade velike uhariče *Bubo bubo* na Kroškem robu
Feeding habits of the Eagle Owl *Bubo bubo* from the Karst Edge near Črni Kal.

ORNITOLOŠKO DRUŠTVO IXOBRYCHUS KOPER



FEBRUAR 1995

ISSN 1318-5411